

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon

Tuig XXXVII No. 9

Mayo 7, 2006

www.philippinerevolution.org

Editorial

Tuso nga himbunanay pulitikal sang Korte Suprema kag Malakanyang

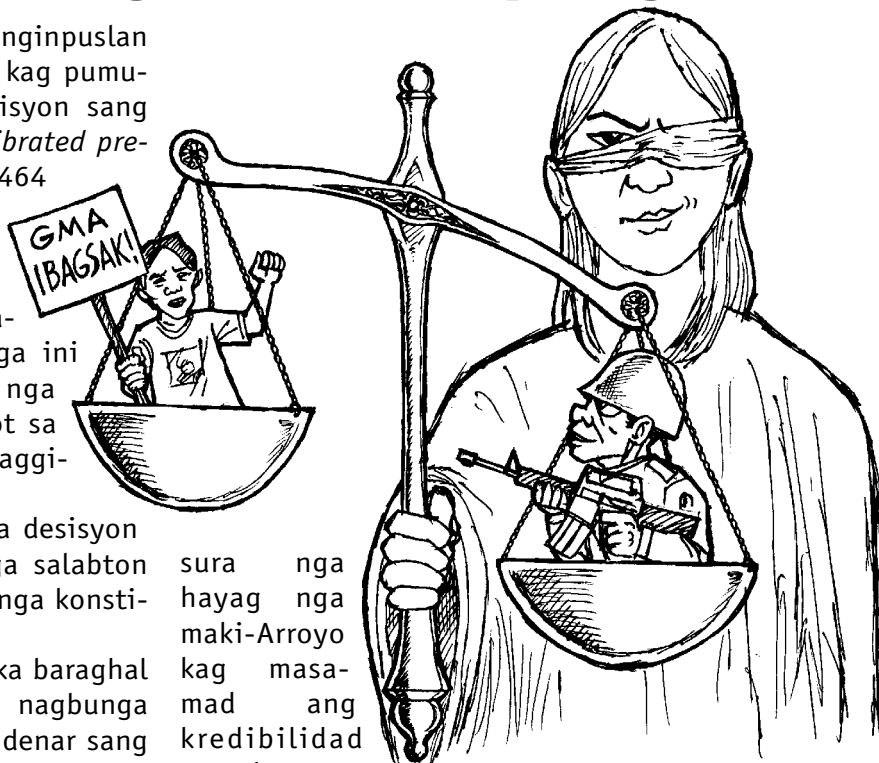
Samtang may mga bahin nga mapanginpuslan gihapon ang demokratikong hublag kag pumulyo sa sunud-sunod nga mga desisyon sang Korte Suprema bahin sa polisiya nga *calibrated pre-empted response* (CPR), Executive Order 464 (EO 464) kag Presidential Proclamation 1017 (PP 1017), tuso nga mga pangpulitika nga katuyuan ang yara sa likod sang mga ini. Ginapakita lamang sini nga makademokratiko, pero ginapahapos sang mga ini ang dalan para sa pangmalawigan nga katuyuan ni Gloria Arroyo nga magkapyot sa poder kag tapnaon ang pagbato sa iya pagginahum.

Katuyuan sang duha ka guya nga mga desisyon nga palusuton si Arroyo sa ano man nga salabton ukon kaso sang paglapas sa kaugalingon nga konstitusyon.

Bangud sa tuman kadamo kag tuman ka baraghal nga mga kaso sang pagpang-abuso nga nagbunga sang mabaskog kag lapnagon nga pagkunderang sang mga pasistang pagpang-abuso kag sa mga paglapak sa mga kinamatarung sibil, indi mabalibaran sang Korte Suprema nga tadtad sang mga paglapas sa konstitusyon ang mga polisiya kag mandu nga gingamit sang Malakanyang para pungan ang pagbuyagyag sang kamatuoran kag ang pagpamigos sa mga demokratikong pwersa, oposisyon kag pumulyo. Naobligar nga hatagan atensyon sang Korte Suprema ang mga ini kag kapan-kapanon sang pakitang-tawo nga pagpakamalaut ang nasambit nga pagsulundan. Sa proseso, ginalikawan nga maghit-

sura nga hayag nga maki-Arroyo kag masamad ang kredibilidad sang korte.

Nagabulag-bulagan ang Korte Suprema sa esensya sang mga polisiya kag tikang ni Gloria Arroyo agud pilit nga pagguwaon ang mga ini lunsay nagasakup sang iya gahum. Ginatib-ong sang pinakamataas nga reaksyunaryong korte ang mga esensyal nga kaundan sang mga pasistang polisiya kag layi nga ginagamit ni Arroyo sa pagpugong sa kamatuoran kag pagpamigos sa pumulyo. Wala mahatagan-atensyon ang ugat sini nga pagpang-abuso sa kagamhanan sang presidente. Sa baylo, ang

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

**Madinalag-on nga
opensiba sang BHB**
PAHINA 3

**Tukuron ang mga Yunit
Pangdependa sa Baryo**
PAHINA 4

Insulto sa Mayo Uno
PAHINA 10

ginsaway lamang amo ang mga pagpang-abuso sang mga nagpatuman kag gin-abisuhan pa si Arroyo kon paano mas mahapos nga magamit ang kagamhanan sang estado sa pagtapna sa kamatuoran kag pagbato sang pumuluyo.

Gin-insister sang Korte Suprema nga "kinamatarung" ni Arroyo ang pagdeklarar sang "*state of national emergency*". Wala sini ginkastigo si Arroyo sa pang-angkon niya ang mga kagamhanan layi militar bisan direkta nga nagdeklarar sang layi militar. Sa kamatuoran, ginatib-ong sini ang kinamatarung ni Arroyo nga maghimo sang nagakadapat nga mga mapiguson nga tikang—lakip ang paggamit sa militar kag pulis—agud "puson ang rebelyon". Nanindugan ini sa ilegal nga pag-aresto kay Cong. Crispin Beltran sang Anakpawis kag sa mandu para arestuhon ang lima pa nga progresibong tiglawas sa Kongreso kag iban pa nga personahe nga nagabato kay Arroyo.

Ginatib-ong sang Korte Suprema ang "pribilehiyo nga ehekutibo" ni Arroyo bilang presidente nga nagahatag sa iya sang kina-

matarung nga balibaran nga ipaatubang sa mga pangpubliko nga pagbista kag pagpangusisa ang mga upisyal sang gubyrno, militar kag pulisya. Lakip sa impormasyon nga mahimo idingot sang presidente ang mga pagsugilanon kag sulatanay sa tunga sang presidente kag sang matag-as nga upisyal sang gubyrno, amo man ang mga pagsugilanon sa mga pulong sang kabinete nga sarado sa publiko.

Suno sa Korte Suprema, "kinamatarung" sang estado nga tap-naon ang mga demonstrasyon sa karsada nga "wala permiso". Ginatudlo sini kay Arroyo nga gamiton ang Batas Pambansa 880, nga ginhimo sa panahon sang pasis-tang diktaduryang Marcos, bilang instrumento sa pagtapna sa mga rali kag pagbawal nga magtipon ang mga pumuluyo sa Mendiola, EDSA, US Embassy ukon diin man nga lugar nga gusto idumili sang Malakanyang, sang mga meyor kag sang pulisya. Pero nagapabilin nga tuso kag santo sa kaugalingon nga interpretasyon sang Malakanyang ang "pagsunod" sini sa mga abiso sang pinakamataas nga reaksyunaryong korte. Gani

"santo sa konstitusyon", padayon ang pagpangtapna kag pag-sukot—ang pagtapna sa mga demonstrasyon, pagpamahug sa masmidya, pagpang-aresto kag pagbalibad nga mag-atubang sa mga imbestigasyon sa Senado kag Kongreso.

Nagakadapat lamang nga gamiton sang mga demokratikong pwersa kag pumuluyong Pilipino ang mga desisyon nga ini bilang tungtungan sang pagpamilit sang ila mga demokratikong kinamatarung. Kinahanglan man todo-todo nga ihayag kag ubos-kusog nga batuan ang mas esensyal nga maluibon nga mga adyenda kag padihot sa likod sang mga ini, pareho sang paghatag-basbas sa padayon nga pagtapna sa mga rali paagi sang BP 880.

Nagahatag man ideya ang mga tuso nga desisyon nga ini sang korte kon paano ipalusot ni Arroyo sa mga ligal nga buho sang dagum ang ginapakahandum niya nga pagbag-o sa konstitusyon. Dapat pamatyagan kag batuan ang mangin papel sang Korte Suprema sa mga maniobra nga ligal sang rehimeng Arroyo agud ibwelo ang ginaratsada nga "Cha-cha". Ang nagakatabo nga himbunanay sa tunga sang Malakanyang kag Korte Suprema—nga mayorya ginnombrar ni Arroyo—pat-ud nga dugang pa nga mangin maathag pag-abot sa halambalanon sang "Cha-cha". Yara subong sa Korte Suprema ang kaso batuk sa "*people's initiative*", ang pagpapirma nga ginahimo sang "Sigaw ng Bayan" nga todo nga ginasuportahan sang Malakanyang bilang ginapaboran nga pamaagi sang pagbag-o sa reaksyunaryong konstitusyon.

Pursigido nga ginaduso ni Arroyo ang "Cha-cha" sa katuyuan nga bag-uhon ang tanan nga mga pagsulundan kag ibasura ang tanan nga mga nagligad nga ligal

Tuig XXXVII No. 9 Mayo 7, 2006

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editoryal	1
Madinalag-on nga opensiba sg BHB	3
Tukuron ang mga YPB	4
Mga Katungdanan sg mga YPB	5
Gloria Rice sa Cagayan Valley	5
Gloria Arroyo, ginhusgahan may sala	6
Presyo sg langis, liwat nagtimbuok	7
Pagpanghalit sg pasista nga estado	
Paglapas sa tawhanong kinamatarung padayon sa Bikol kag Southern Tagalog	8
Pagpamigos sa mamumugon	9
Pagpamigos sa masmidya	9
Insulto sa Mayo Uno	10
Balita	11

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

nga kaso batuk diri. Pati ang posibilidad sang panibag-o nga *impeachment* madulaan man sang pulos. Mangin wala pulos man ang mga "parsyal nga kadalag-an" sa mga nagligad nga desisyon sang Korte Suprema.

Sa idalum sang bag-o nga konstitusyon nga gusto ni Arroyo, mangin ligal na ang madugay na niya nga ginahandum nga pagpalawig sa iya termino, paghatag-dalan sa mas awtokratiko nga pamaagi sang pagpamuno niya, pagbuhin pa sa mga kahilwayan sibil kag pagpalala sang mga pasistang istruktura kag lubos nga pagbukas sang Pilipinas sa imperyalista nga pagpamuyong kag interbensyon militar.

Pat-ud nga tinguhaon ni Arroyo kag mga tampad niya nga tagadepensa sa Korte Suprema nga ilusot sa "pamaagi nga nagasanto sa konstitusyon" ang "Cha-cha"-*people's initiative* man ini ukon *constituent assembly*. Dapat todo-todo nga ihayag kag pamatukan na ang mga paghanda kag kumplotanay nga magahatag-dalan sa mga ini. Ang pagbato sa mga maniobra nga ini hugot nga nakaangot sa pagpasinki sa paghimakas sang pumulyo batuk sa garuk, papet kag pasista nga rehimeng Arroyo.

Dapat handaan sang demokratikong kahublagang masa kag bug-os nga rebolusyonaryong hublag ang amo nga pagkambyo sang sitwasyon. Wala sang mas paborable pa nga pamaagi sang paghanda kundi ang dugang nga pagpasulong sang rebolusyonaryong hublag kag armadong paghimakas, kag kadungan, ang dugang nga pagpalapad kag pagpabaskog sa pagbato sang malapad nga kahublagang masa kag nagahiliugyong prente nga anti-Arroyo. AB

17 riple, naagaw sa reyd sang BHB sa Bulacan

NAPULO'G pito nga riple ang naagaw sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sang salakayon sini ang detachment sang Philippine Army-CAFGU sa Barangay Pinuangan, Obando, Bulacan sadtong Abril 22. Nakumpiska ang 10 M14, duha M16, tatlo nga karbin kag duha nga Garand, luwas sa mga bala kag mga gamit pangkomunikasyon.

Natigayon ang reyd nga wala man lang nagpalupok ang mga gerilya. Umatras sila gamit ang tatlo nga bangka nga de-motor.

5 armas naagaw, 3 pwersa sang kaaway napatay sa mga ambus sa Leyte kag Samar

LIMA ka riple ang naagaw sang mga Pulang hangaway samtang tatlo ka elemento sang kaaway ang napatay sa duha nga magkatuhay nga ambus sa Samar kag Leyte sining Mayo 6. Tatlo man ang napilasan sa mga pagpanglambat nga ini.

Sa Samar, lima nga M16 ang nakumpiska sang BHB sang ambuson sini ang isa ka tim sang nagapatrulya nga mga pulis sa katung-anan sang mga baryo sang Bonghon kag Malaintos sa prubinsya sang Eastern Samar. Isa ka pulis ang napatay kag isa ang napilasan sa pagpanglambat nga ini.

Sa Leyte, duha ka suldado ang napatay kag duha ang napilasan sang ambuson sang BHB ang mga elemento sang 19th IB nga sakay sang isa ka Toyota Town Ace van sa lindero sang Casilion kag Boga Boga sa banwa sang Villaba.

8 tropa sang kaaway, patay sa mga pagpanglambat sang BHB sa Bicol

WALO ka suldado kag mga elemento sang CAFGU, nga lunsay halin sa 22nd Infantry Battalion "Cadre" sang 901st Bde 9th ID, ang napatay samtang apat pa ang napilasan sang duha ka beses ambuson sang mga Pulang hangaway ang yunit nga ini sining Abril.

Natabo ang pinakaulihi nga ambus sa Mauraro, Guinobatan, Albay sining Abril 23, kon sa diin apat ka elemento sang kaaway ang napatay. Isa ka riple man ang nakumpiska.

Sa pihak nga bahin, isa ka gerilya ang napilasan sa inaway nga ini. Isa ka kilometro lamang ang kalayuon sang kampo sang Alpha Coy sang 65th IB sa gintabuan sang engkwentro. Gilayon ini nakapadala sang reimporsment, pero nakaatras ang BHB nga wala sang kahalitan.

Antes ini, duha ka suldado kag duha ka elemento sang CAFGU halin sa nasambit nga yunit sang kaaway ang napatay sang ambuson naman sila sang Celso Minguez Command sang BHB sa Barangay Batang, Irosin, Sorsogon sadtong Abril 20. Ang mga ginlambatan nga pwersa, nga nagahiwat sadto sang "*strike operation*", ginpalukpan sang *land mine* sang BHB. Ginsundan pa ini sang duha ka granada kag nagsinambunot ang mga lupok sang mga M16 sang mga Pulang hangaway. Luwasa mga napatay, apat ka elemento pa sang kaaway ang napilasan. Nakaatras nga wala kaswalti ang BHB. AB

Tukuron ang mga Yunit Pangdependensa sa Baryo

Ginasulong subong sang Partido Komunista sang Pilipinas kag sang Bag-ong Hangaway sang Banwa ang malaparan nga pagtukod sang mga yunit pangdependensa sa baryo (YPB) para magserbi nga daku nga dugang sa bulto nga pwersa sang inaway banwa sa Pilipinas, kadungan ang pagpabaskog kag pagpalapad pa sang pagtukod sang mga milisya sang pumuluyo kag mga lubos-panahon nga yunit gerilya sang BHB.

Pareho sang milisya, ang YPB kabahin sa bag-as sang pwersa nga pangdependensa-sa-kaugalingon sang masa kag nagabulig para sa organisado kag lubos nga mobilisasyon sa pagdependensa sang pumuluyo kon ginatake sang kaaway. Ang pagpasanyog sang YPB subong malahalon nga aspeto sa dugang nga pagpadaku sang BHB kag pagpasulong sang inaway banwa. Daku ang mabulig sini ilabi subong nga ginahim-os sang armadong rebolusyon ang nahanunga nga subhalintang sang estratehikong dependensa padulong sa masunod pa nga subhalintang kag mas mataas pa nga lebel.

Pagtukod sang YPB

Ang mga YPB, pareho man sang milisya sang pumuluyo amo ang pormasyon nga pang-away sang BHB sa kubay sang pumuluyo.

Ginatukod ang mga YPB sa mga baryo nga yara sa lebel sang konsolidasyon, kon sa diin lubos na ang mga komiteng pang-organisa sang pumuluyo ukon indi natukod na ang mga lubos nga asosasyong masa, may nagatindog na nga milisya kag may sanga sang Partido sa baryo.

Katungdanan sang YPB nga magsuporta sa mga hilikuton sang milisya. Ang YPB pangaduha sa milisya sa linya sang mga reserba sang mga pangunahon nga pang-away nga yu-

nit sang BHB. Sa pagtukod sang mga YPB, makaamot ang mas mayorya sa pagdependensa sang ila mga komunidad, madugangan ang pagpadaku sang hangaway sang banwa kag mobilisasyon sang masa para sa gera kag maid-id ang organisasyong militar sa kubay sang pumuluyo padulong sa pagtukod sang armado nga hangaway sang pumuluyo.

Kwalipikado nga mangin katapu sang YPB ang sin-o man nga may maayo nga panglawason kag pagpamensar, indi magnubo sa 18 anyos kag handa magpaidalum sa mga pagsulundan kag disiplinang sang BHB. Kada tim sini ginabug-os sang tatlo tubtub lima ka boluntir kag ginadeploy sa mga purok ukon sityo ukon iban pa nga dibisyon sang baryo base sa kinahanglanon sa dependensa kag sa desisyon sang sanga

sang Partido sa baryo. Pareho man sang iban pa nga rekrut sa BHB, ang mga rekrut sa YPB pangunahon nagahalin sa mga rebolusyonaryo nga organisasyong masa sa baryo kag may desisyon nga maghulag sa armadong rebolusyon—samtang nagapadayon sa ila matag-adlaw nga pang-ekonomya nga produksyon. Ginapaidalum sila sa nagaigo nga pagtuon pang-ideolohiya kag panghanas pulitiko-militar. Ginasiguro sang sanga sang Partido sa baryo ang pagtuon pangpulitika kag pangideolohiya sang mga YPB, amo man ang mga pagsulundan kag programa para sa mga YPB.

Ang YPB, milisya kag komite sa dependensa

Ang sentro-de-grabidad sang BHB sa baryo amo ang milisya. Katungdanan sang milisya nga maghatag sang pulitiko-militar nga paghanas sa mga YPB, ikoordinar kag pahulagon ang mga ini para sumuporta sa mga hilikuton sang milisya kag organisadong dependensa sa baryo. Ang mga tim lider kag/ukon pangaduha nga tim lider sang mga YPB sa baryo mahimo ipatawag sa mga pulong sang kumand sang milisya.

Kadungan sini, mahimo man direkta nga ikumand sang platoon sang BHB nga nagasakup sa erylalunang ang milisya kag YPB sa baryo.

Ang mga komite sa dependensa sang rebolusyonaryo nga organisasyong masa sa baryo, lain sa mga YPB, indi pormasyong gerilya sang BHB sa kubay sang pumuluyo. Ang mga komite nga ini depinido nga

istruktura sa sulod sang rebo-
lusyonaryo nga organisasyong
masa nga nagsiguro sa kau-
galingon nga pag-amlig sa se-
guridad sang rebolusyonaryo
nga organisasyong masa.

Sa amo man, kon kina-
hanglanon para sa pagdepen-
sa sang baryo kag mas lap-
nagon nga mobilisasyong
masa para sa gera, ang mga
komite sa depensa sang mga
rebolusyonaryo nga organ-
isasyong masa sa baryo
pwede mobilisahon sang mi-
lisya kag YPB paagi sa pag-
pakigkoordinar sa sanga sang
Partido kag pamunuan sang
nasambit nga rebolusyonaryo
nga organisasyong masa sa
baryo. AB

Mga katungdanan sang mga YPB:

1. Amligan ang seguridad sang mga organisasyong masa kag baryo
batuk sa mga ahente sang kaaway kag mga traidor.

Amligan ang seguridad sang baryo kon may operasyon ang kaaway.

2. Magsuporta sa mga katungdanan sang milisya sa baryo lakip na
ang pag-amlig sa kinagamu kag kalinungan sang baryo kag batuk sa mga
aktibidad sang malain nga elemento.

3. Magserbi nga katimbang sa pagbantay sa pagpatuman sang mga
pagsulundan antipyudal kag iban pa nga pagsulundan sang
demokratikong gubyrno sang pumuluyo batuk sa mga kaaway sa sahi.

4. Magserbi nga *marshall* sa masa nga mamobilisa sa ila sakup sa mga
aksyong masa.

5. Mangin katuwang sang milisya agud magsuporta sa mga kina-
hanglanon sa likuran (*rear*) sang mga yunit sang BHB pareho sang
pagkampo, pagtatap sa pilason kag may balatian, pagbulig sa paghanda
kag aktwal nga pagsuporta sa mga aksyong militar sang BHB kag iban pa
nga tulungdan nga igamandu sang pwersang gerilya sang BHB nga na-
gahulag sa prenteng gerilya.

6. Magserbi nga reserba sang mga yunit gerilya sang BHB. AB

Gloria Rice sa Cagayan Valley

Dugang nga gutom kag pagka- puto sang mga mangunguma

Ginapahambog sang rehimeng
Arroyo sadtong 2004 ang *hy-*
brid nga Gloria Rice bilang so-
lusyon sa lapnagon nga kaimulon
kag kagulutmon sa kaumhan. Pero sa
eksperensya sang Cagayan Valley,
dugang nga gutom kag labing
pagkaputo ang ginadul-ong sang
kuno "humay sang masa."

Antes mangin presidente si Ar-
royo, 5,000 ektaryas lamang sang
humayan sa Pilipinas ang natam-
nan sang *hybrid* nga humay, suno
sa Department of Agriculture (DA).
Sa idalum sang Agricultural Mod-
ernization Program sang rehimeng
Arroyo, ginatarget sini nga matam-
nan sang *hybrid* nga humay ang
600,000 ektaryas paabot sang
2005, kag ginpondohan ini sang
P20 bilyon kada tuig. Kon nag-
tanum sang Gloria Rice, siling sang
rehimen, indi na kinahanglanon
mag-angkat sang bugas. Nagsaka
sa 100,000 ektaryas sang ulumhan
ang natamnan sang Gloria Rice
paglab-ot sang Pebrero 2004.

Halin sa nagkalain-lain nga
mga *hybrid* sang Gloria Rice--Mesti-
zo, SL-9/SL8H, Magilas 500, Bi-
gante kag Rizalina 28—ang SL8H
ang lapnagon nga ginatanum sang
mga mangunguma sa Cagayan Val-

ley sadtong 2005.

Ginhingalitan sang rehimen
ang pagkaguba sang mga pananum
sang mga mangunguma sa bilog
nga rehiyon agud iduso ang Gloria
Rice. Pagkatapos sang Bagyo Igme
nga naghalit sa masobra P1 bilyon
nga pananum labi na sa Cagayan,
ginpalusot ang mga *hybrid* nga bin-
hi sang mais, utanon kag humay-
lakip ang Gloria Rice. Ginbaligya
ini sang DA kag mga komersyante-
usurero sa mga mangunguma sa
kantidad nga P550, nga suno sa ila
presyo nga may diskawnt. Gloria
Rice kag iban pa nga *hybrid* ang
gin-utang sang mga kapot-sa-
patalum nga mangunguma bangud
ini lang ang sari sang binhi nga gi-
napautang sang mga usurero mata-
pos ang kalamidad, kag wala na-
man sang mahulat nga iban nga
bulig halin sa gubyrno.

Pero sang maubos ang una nga
bats sang Gloria Rice nga ginbaligya
sa manubo nga presyo, ginbaligya
na sang mga komersyante ang mga
masunod nga bats sa P1,250 kada
bag nga nagaunod sang 20 kilos
lang nga binhi.

Kuno magabulig sa mga nahalitan sang bagyo, pero ang matuod nga ginamit sang gubyrno ang kalamidad agud maipataw sa mga mangunguma ang isa pa nga delubyo—ang *hybrid* na nga binhi—sa bulig sang mga komersyante-usurero.

Nagakinahanglan ang Gloria Rice, pareho sang iban pa nga *hybrid* nga binhi, sang madamu-damo nga abono kag pestisidyo agud makaani ang mga mangunguma. Sa kabilugan, nagakinahanglan ang “pangmasa” kuno nga binhi nga ini sang di magnubo sa lima ka sako sang Urea [P750 kada bag], apat nga sako sang 14-14-14 [P800 kada bag] kag 100 ml sang Planergy kada ektarya—siyam nga bag kag halos tatlo nga pakete sang abono. Kinahanglan pa mag-*spray* sang pamatay-pesto nga BLB Stopper sang apat ka beses sa bilog nga pagtanum. Mahaba kag mabudlay man ang proseso sang paghanda sang pagtanum sang Gloria Rice kumparar sa tumanduk nga humay.

Wala nagmatuod ang ginpangako sang rehimen sa mga mangunguma nga 200 kabanes ang ani kada ektarya sa kahimtangan nga atrasado ang agrikultura sa

Cagayan kag iban pa nga prubinsya sa Cagayan Valley, nagkalaputo ang mga mangunguma nga nagatanum sang Gloria Rice bangud sa indi maayo ang pagtubo sang humay, tuman kataas sang gasto kag tuman kauti sang proseso sang pagtanum sini. Nabilin sa ila ang libu-libo nga piso nga utang nga indi mabayaran.

Labi nga nalumos sa mataas nga utang ang mga mangunguma bangud sa Gloria Rice. Samtang, bastante ang ganansya sang mga dumuluong nga korporasyong agrikemikal nga nagabaligya sang mga abono kag pestisidyo, pati na ang mga ahente nila nga komersyante-usurero, kag ang rehimeng Arroyo nga nagasakdag sang ila mga interes.

Malubad gid bala sang Gloria Rice ang lapnagon nga kagulutmon kag kawad-on sang duta? Ginapamatud-an sang inagihan sang mga mangunguma sa Northern Luzon nga indi. Tubtub nagapabilin nga dinumaan ang agrikultura sang pungsod sa idalum sang imperyalismo kag pagginahum sang mga burukrata-kapitalista nga kapareho ni Arroyo, magapabilin nga gutom kag nagaantos ang madamu nga pumuluyo. AB

Ika-22 selebrasyon sang Araw sang Cordillera

Gloria Arroyo, ginhusgahan may sala

Ginhusgahan nga maysala sang Cordillera People’s Tribunal ang rehimeng Arroyo sa mga kaso nga terorismo sang estado kag pungsodnon nga pagpamigos. Ginabug-os ang Cordillera People’s Tribunal sang mga tiglawas sang

mga lider sang pungsodnon nga minorya kag iban pa nga sektor sa Cordillera. Ang Tribunal ang pinakatampok nga aktibidad sa selebrasyon para sa ika-22 nga tuig sang Adlaw sang Cordillera nga ginhiwat sadtong Abril 23-24 sa Ag-agama, Western Uma, Lubuagan, Kalinga.

Ini ang ikaduha nga kahigayunan nga naghiwat sang pagbista ang pumuluyong minorya sa Cordillera. Ang una sadtong 1989 sang si Conrado Balweg, lider sang Cordillera People’s Liberation Army (CPLA) ginbista sa kaso nga paghimbunanay sa rehimeng Aquino sa pagpatuman sang polisiya sang “total war”, kag ang mga pagpatay sa mga sibilyan, lakip na si Ama Daniel Ngayaan, respetado nga lider sang Kalinga nga upod ni Macliing Dulag sa paghimakas batuk sa Chico Dam sadtong panahon sang diktaduryang Marcos.

Pito nga kaso ang ginpasaka

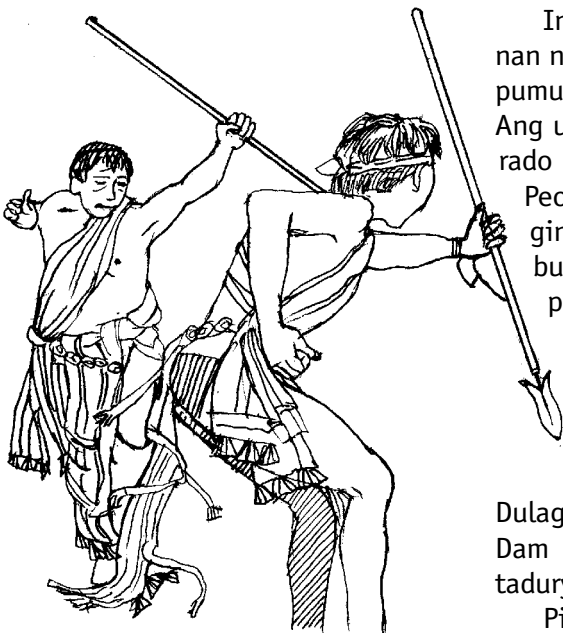
sang pumuluyo halin sa nagkalain-lain nga prubinsya sang Cordillera batuk kay Arroyo:

1. Paglapas sa kinamatarung sang mga pungsodnon nga minorya sa ila duta sang katigulangan kag ginakuhaan sang pangabuhian paagi sang pagpasulod sang rehimen sa dalagku kag mapanghalit nga mga minahan kag dam;

2. Paglapas sa kinamatarung sang mga minorya nga mangunguma paagi sang pagduso sang liberalisasyon sang agrikultura nga nagapasulod sang imported nga mga utanon nga nagapatay sa lokal nga industriya sang utanon;

3. Komersyalisasyon sang kultura sang mga pungsodnon nga minorya paagi sang paghiwat sang nagkalain-lain nga *festival* nga nagaserbi lang sa turismo;

4. Paglapas sa kinamatarung pang-ekonomya sang mga imol sang syudad kag mga mamumugon paagi sa manubo nga sweldo, pagdingot sa

ila sang kasiguruhan sa trabaho kag demolisyon sang ila mga balay;

5. Pagpatumbaya kag pagdingot sang gubyrno sang mga serbisyo sa ikaayong lawas, pang-edukasyon kag iban pa nga basehang serbisyo;

6. Militarisasyon; kag

7. Pangpulitika nga pagpamigos sa progresibo nga kahublagang masa sa Cordillera kag pagpamatay sa mga lider kag myembro sini.

Ginsaysay sang mga delegado halin sa nagkalain-lain nga prubinsya ang mga ebidensya nga pamatuod sa mga kaso nga ginpasaka nila paagi sa mga tumandok nga kanta kag tula kag pagdrama sang mga hitabo pareho sang pagpaniktik sa mga ligal nga upisina, pagpatay sang militar sa isa ka mangunguma sa Mountain Province, amo man ang pagpatay sa tatlo ka lider aktibista nga sanday Romeo Sanchez, Jose "Pepe" Manegdeg kag Albert Terredano. Si Sanchez, Bayan Muna *coordinator* sang Ilocos, ginpatay sadtong Marso 2005. Sanday Manegdeg, tagasuporta sang tawhanong kinamatarung, kag si Terredano, isa ka unyonista, ginpatay sadtong Nobyembre 2005.

Bangud sa kabug-at sang mga ebidensya batuk kay Arroyo, ginhusgahan siya nga may sala kag ginsentensyahan nga makuha sa pagkapangulo kag manabat sa mga kaso nga ginpasaka sa iya. *Fetad* (tribo nga gera) ang gindeklarar sang lupon sang nagakaigo nga silot kay Arroyo. Gin-aprubahan ini sang mga lider minorya kag hangaway sang mga tribo sa nagkalain-lain nga prubinsya sang Cordillera paagi sa paghiwat sang mga saot panggera. Isa ka imahen (*effigy*) ni Arroyo ang ginpangsibat sang mga tumandok nga hangaway.

Pagkatapos sang bista, ginpasidunggan ang mga martir sang Cordillera. Nagpahayag ang mga anak ni Sanchez na padayunon nila ang nasuguran sang ila amay, samtang nanawagan sang hustisya para sa pagkapatay sang iya bana ang tiayon ni Terredano.

Isa ka muhon naman ang ginpasidunggan sa Cagaluán, Pasil, Kalinga bilang pasidungog kay Ama Ngayaan, nga ginkuot kag ginpatay sang CPLA sadtong Oktubre 5, 1987 sa Cagaluán. Tuhtub subong wala pa makit-an ang iya bangkay. Ang

muhon nagaserbi nga pagpahanumdum sa mga nangin sakripisyo kag kontribusyon ni Ama Ngayaan sa kahublagang masa para sa pagdepensa sa duta, kabuhi kag manggad sang mga pungsodnon nga minorya sa Cordillera.

Nanawagan man ang mga nagtambong nga ibasura ang Philippine Mining Act of 1995, untaton ang militarisasyon kag etnosidyo, untaton ang pangpulitika nga pagpamigos kag Oplan Bantay Laya kag ibuyagyag kag pamatukan ang "Chacha". Sa katapusan nga gab-i sang selebrasyon, ginpasundayag sang Dap-ayan ti Kultura ti Cordillera ang drama nga "Panagsubli" ("Pagbabalik") nga nagasalaming sa mga isyu kag problema nga ginaatubang sang mga pumuluyo sa Cordillera kag ang panawagan sa ila agud maghulag kag lubaron ang mga ini.

Nag-abot sa halos 4,000 delegado ang nagtambong halin sa nagkalain-lain nga bahin sang pungsod. Halos 70 man ka delegado halin sa Taiwan, Belgium, Malaysia, Japan, US, Canada, Australia, Germany kag Denmark ang nagpartisipar sa selebrasyon. AB

Presyo sang langis, liwat nagtimbuok

Halos duha ka simana na nga wala nagalayo sa \$75 kada bariles ang presyo sang krudong langis sa New York Mercantile Exchange. Ini na ang pinakamataas nga presyo nga ginlab-ot sang krudong langis sa kasaysayan. Antes ini, ang pinakamataas nga presyo nga ginlab-ot sang krudong langis amo ang \$60 kada bariles sadtong Agosto 2005 bunga sang ispekulasyon kag manipulasyon sang mga kumpanya sang langis sa presyo sang mga produktong petrolyo angot sa kahalitan sang Hurricane Katrina sa US.

Sa Pilipinas, nagalab-ot na sa P37.79 tuhtub P39.26 ang presyo sang kada litro sang *premium unleaded gasoline*. Ang *diesel* naman halin P32.79 tuhtub P34.42 kada litro ang presyo, kag ang gaas, P35.60 tuhtub P38 kada

litro.

Ginabangdanan subong sang mga kumpanya sang langis ang tensyon nga ginabunga sang pagpamahog sang US sang gera batuk sa Iran bangud sa pagbalibad sang gubyrnong Iran nga untaton ang pagpauswag sini sang kapasidad sa paghimo sang elektrisidad halin sa proseso nga nukleyar—nga kinamatarung lamang sini, sa pihak sang pilit nga pagpugong diri sang US sa kahadlok nga mangin tungtungan ini sa pag-angkon sang Iran sang kapasidad para makahimo sang armas nukleyar.

Ang matuod, ang kadalukon pa gihapon sang mga gigante nga kumpanya sang langis ang dahilan sang wala untat nga pagtaas sang presyo sang mga produktong petrolyo. Halin \$1.3 bilyon sadtong ulihi nga kwarto sang 2005, nag-abot sa \$4 bilyon ang ganansya sang Chevron sining una nga kwarto sang 2006 (ukon daw gigante nga 49% nga pagtaas). Ang Chevron ang pinakadaku nga kumpanya sang langis sa bilog nga

kalibutan.

Naglab-ot man sa \$15.7 bilyon ang gintingub nga ganansya sang Chevron, Exxon Mobil Corp. Kag Conoco-Philips sadtong una nga tatlo ka bulan sang tuig nga ini, 17% mas mataas sa gintingub nila nga ganansya sadtong una nga kwarto sang 2005. Sa kamatuoran, \$64 bilyon ang kabilugang kita (*gross revenues*) sang tatlo nga kumpanya sa bilog nga 2005.

Kon tilipunon ang kabilugang kita sang mga kumpanya nga ini sining una nga kwarto, maabot ini sa \$191.1 bilyon—mas daku sangsa sa *gross domestic product* sang 189 punsod, lakip ang Chile, Denmark, Peru kag Valenzuela.

Ang katuwang nga pagtaas sang presyo sang mga produktong petrolyo sa Pilipinas nagbunga na sang minimum nga 30-40 sentimo nga pagtaas sa presyo sang kada kilo sang mga produktong pang-agrikultura pareho sang bugas, manok, karne nga baboy, tilapya kag iba pa.

Bangud diri, liwat nanawagan ang mga tiglawas sang mga progresibong partido sa Kongreso nga ibasura na ang Downstream Oil Deregulation Law kag sa baylo magpataw sang mga kontrol sa presyo para mapunggan ang arbitraryo nga pagtaas sang mga kumpanya sang langis sa presyo sang mga produktong petrolyo.

Ginapamilit man ni Cong. Crispin Beltran, tiglawas sang Anakpawis, nga aprubahan na ang P125 nga pagtaas sa inadlaw nga minimum nga sweldo para mahagan-hagan ang kasingkion sang presyo sang langis sa mga konsyumer.

Samtang, ginaanunsyo sang Piston nga magalunsar ini sang untat-biyahe kada simana umpisa subong nga Mayo para ipamilit sa rehimeng Arroyo ang pagbasura sa layi sa deregulasyon sang industriya sang langis. **AB**

Mga paglapas sa tawhanong kinamatarung, padayon sa Bicol kag Southern Tagalog

Padayon ang mga kaso sang paglapas sa tawhanong kinamatarung, ilabi na sa Bicol kag Southern Tagalog.

Pinakaulihi nga mga biktima sanday Ronald Comercias, 26 kag Jesus Bustinera, 62, lunsay mga mangunguma halin sa Barangay Caranday-La Purisima sa Baao, Camarines Sur.

Si Comersias nakitan nga patay malapit sa iya balay matapos kidnapon sang mga nakamaskara nga armadong tawo bandang alas-9 sang gab-i sadtong Abril 28. Nag-angkon siya sang madamo nga igo sang bala sa lawas.

Nauna nga ginkuot sadtong Abril 26 sang gab-i si Bustinera. Suno sa mga nakasaksi, gindakup siya sang mga 20 nakamaskarang tawo nga lunsay may mabaskog nga armas. Nakit-an siya nga patay kag tadtad sang buno ang lawas sadtong kaaganhon sang Abril 27, mga tunga sa kilometro ang kalayuon halin sa ginkuotan sa iya.

Sadtong Abril 27, ginpatay sanday Jayson Delen, *secretary-general* sang Bayan Muna-Camarines Sur kag Jim Mirafuentes, myembro sang Bayan Muna. Ginpatay si Delen sang mga nakamotorsiklo nga lalaki sa Gubat, Daet, Camarines Sur bandang 9:45 sang aga samtang si Mirafuentes ginluthang sa Daraga, Albay bandang alas-9 sang aga.

Ang pagpangluthang nga ini natabo lima ka adlaw makaligad luthangon si Marilou Rubio kag iya

utod nga lalaki, lunsay mga katapu sang Bayan Muna sa General Nakar, Quezon.

Samtang, ginainsister sa militar kag pulisya sang mga paryente sang tatlo ka mangunguma nga ginkuot sadtong Abril 28 nga ipakita sila. Ginkuot sanday Aristedes Sarmiento, Alejandro Axel Pinpin kag Riel Custodio sa Barangay Sungay, Tagaytay City upod

ang duha pa nga residente sang Tagaytay nga sanday Enrico Ybanez, 59 kag Michael Masayes, 26. Sanday Sarmiento, Pinpin kag Custodio, lunsay mga katapu sang Kalipunan ng mga Magbubukid sa Kabite (Kamagsasaka-Ka) ginkidnap sang mga operatiba sang PNP kag Naval Intelligence, gindala sa isa ka *safehouse*, gindumilian makig-angot sa ila mga pamilya kag abugado kag ginpaidalum sa interogasyon. Daku nga kakibot sang ila mga himata sang gulpe sila nga ginprisinta sang militar sa telebisyon sining Mayo 1 bilang mga katapu kuno sang Bag-ong Hangaway sang Banwa nga plano kuno nga maghimo sang mga pagpangbomba sa Metro Manila.

Ginreport man sang KARAPATAN-Quezon nga padayon nga ginahunong sang PNP ang 14 nga mangunguma sa gindakup sadtong Abril 30 sa isa ka tsekpoynt sa Barangay Ajos, Catanuan. Duha sa mga gindakup mga *researcher* sang Kalipunan ng Magbubukid sa Timog Katagalugan samtang ang 12 mga katapu sang KOMPRA-Quezon. **AB**

1 patay, 5 pilason sa pagpangluthang sang AFP sa Antique

ISA ka 65 anyos nga ginang ang napatay kag lima ang napilasan, lakip ang duha ka bata sang pangluthangon sila sang mga elemento sang 31st Reconnaissance Coy sining kaaganhon sang Mayo 6 sa Panpanan I, San Remigio, Antique.

Napatay sa pagpangluthang si Epifania Cabaya, samtang napilasan ang iya bana kag apat pa nga kapamilya. Suno sa inisyal nga report, namutikan kuno sang mga nagapatrulya nga suldado ang isa ka grupo sang mga armadong lalaki sa baryo, gani nagpangluthang sila sa ginapatihan mga gerilya sang BHB ang ila mga nakita. Lunsay mga di armadong sibilyan ang nangin biktima sang ila pagpangluthang. **AB**

2 progresibong lider, ginkuot

DUHA pa ka lider sang progresibong organisasyon ang ginkuot sining karon lang kag indi pa makit-an tubtub subong.

Ginkidnap sang duha ka armadong lalaki sining Mayo 5 bandang alas-2 sang aga si Benedicto Magdaong, 52, tserman sang Anakpawis sa Barangay Marisol, Angeles City.

Antes sini, gindakup man sang apat ka armadong lalaki sadtong Abril 30 si Brian Macalisang, 16, lider sang Anakbayan, samtang nagapadulong siya sa banwa sang Lakewood halin sa Tukuran, Zamboanga del Sur. **AB**

Sistematikong pagpamigos sa mga mamumugon, ginkundenar

Ginpangungunahan sining una nga simana sang Mayo sang International Labor Rights Fund (ILRF), isa ka grupo sang mga abugado sa US nga nagatib-ong sa kinamatarung sang mga mamumugon ang International Labor Solidarity Mission (ILSM), ang isa ka imbestigasyon sang mga kaso sang pagpamigos sa sahing mamumugon, iban pa nga anakbalhas kag mga tagasuporta nila. Ginabug-os ang ILSM sang 30 delegado halin sa 12 pungsod. Nagtigayon ini sang imbestigasyon halin Mayo 2 tubtub 6 sa Central Luzon, Southern Tagalog, Negros kag Southern Mindanao kon sa diin pinakamatingkad ang mga pagpatay sa mga lider kag katapu sang unyon kag pagpigog sa mga kinamatarung sang mamumugon.

Bunga sang ini imbestigasyon, ginpakamalaut sang ILSM ang rehimeng Arroyo sa hungod sini nga pagtuga sang mga kundisyon agud matabo ang lapnagon nga mga paglapas sa tawhanong kinatarung, ilabi na sa mga progresibong organisasyon. Siling sang ILSM, ang amo nga mga kapintas natabo kadungan sang padayon nga pagbansag sang rehimeng Arroyo sa mga progresibong organisasyon bilang mga prente sang mga komunista, kag sa sini mga kaaway sang estado.

Ginainsister sang ILSM sa gubyernong Arroyo nga untaton ang mga pagpamatay kag pagpulitika nga pagpamigos kag nanawagan ini sa pangkalibutanon nga komunidad nga ipresyur ang rehimen para tapnaon sini ang nagaluntad nga polisiya sang pagtago kag indi pagsilut sa mga nagalabag sa tawhanong kinamatarung.

Suno sa mga delegado sang ILSM, nagapangaduha na subong ang Pilipinas sa Colombia sa kadamo sang mga kaso sang pagpatay sa mga mamumugon. Saisenta ka unyonista, lider obrero ang napatay na halin maglingkod si Gloria Arroyo sadtong 2001.

Napulo'g isa ukon 35% sa mga biktima ang napatay sa sulod lamang sang Septyembre 2005 tubtub Marso 20. **AB**

Pagpigog sa mas-midya sa Pilipinas, ginpakamalaut sang nagkalain-lain nga grupo

Gingpakamalaut sang nagkalain-lain nga lokal kag pangkalibutanon nga organisasyon nga nagatib-ong sang kahilwayan sa pamamahayag ang gubyernong Arroyo bangud sa nagasingki nga pagpamigos sa masmidya sa Pilipinas. Dumagsa ang mga kundenasyon sa okasyon sang pagdumdum sa World Press Freedom Day sining Mayo 3.

Suno sa National Union of Journalists of the Philippines (NUJP), halin 1986 ngaabot na sa 77 mamahayag ang ginpamatay sa Pilipinas, kag 40 sini (ukon 52%) ang ginpatay sa sulod sang lima ka tuig nga pagpangalagad ni Arroyo. Wala bisan isa sa mga kriminal ang nasentensyahan, suno sa NUJP. Pinakaulihi nga biktima amo si Nicolas Cervantes, 66, isa ka komentarista halin sa Surigao City nga ginpatay sining Mayo 2.

Suno naman sa Philippine Press Institute, nagapadayon ang pagpamigos sang rehimeng Arroyo sa masmidya duha ka bulan matapos bawion kuno sini ang

state of national emergency nga ginpatuman sadtong uli-hi nga simana sang Pebrero. Gintumod sini ang mandu ni Justice Secretary Raul Gonzales nga kasuhan sang *inciting to sedition* ang Probe Team, isa ka premyado nga programa pangtelibisyon, bangud sa pag-interbyu sini sa isa sa mga suldado nga nagpartisipar sa pag-alsang Oakwood sadtong 2003.

Sa kalalaon na sang pagpamigos sa midya, pati mga dumuluong nga institusyon nga nagabantay sa kahilwayan sa pamahayag ang nagpakamalaut na sa rehimeng Arroyo. Suno sa Freedom House, isa ka *non-profit non-governmental organization* nga nakabase sa New York, USA, sa kagustuhan ni Gloria Arroyo nga indi mabuyagyag sa publiko ang mga nahimo niya nga krimen

batuk sa pumuluyo ginaipit niya ang kahilwayan sa pamamahayag kag nag-angkon sang iban pa nga maladiktador nga mga kagamhanan.

Nagpabutyag man sang pagkabalaka ang Senado sang US sa subong nga kahimtangan sang mga mamahayag sa Pilipinas. Ginhingyo ni Sen. Richard Lugar, tagapangulo sang Senate Foreign Relations Committee nga dakpon na sang gubyernong Arroyo ang mga responsable sa pagpatay sa mga Pilipino nga mamahayag.

Samtang, kabaliskaran naman ang ginhimo sang Armed Forces of the Philippines sadtong adlaw mismo sang World Press Freedom Day sang magpataw ini sang dugang nga mga restriksyon sa hulag sang mga mamahayag nga nagakober sa Camp Aguinaldo. **AB**

"Regalo" ni Arroyo sa mga obreros **Insulto sa Mayo Uno**

Pareho man sadto, insulto liwat ang naabtan sang mga mamumugon kay Gloria Arroyo sining Mayo Uno. Sa baylo nga aprubahan ang madugay nang nga ginainsister sang mga obreros nga P125 umento sa adlawan nga sweldo, gin-anunsyo sang rehimeng Arroyo ang 40 bilyon nga "regalo" kuno sa mga mamumugon.

Pero tulad sang daan pa nga mga promisa ni Arroyo sa mga mamumugon, wala unod ang iya pinakaulihi nga "regalo".

Ang P20 bilyon nga para sa umento kuno sa sweldo sang mga empleyado sang gubyerno mangin matuod lamang kon mapasar ang layi para sa *salary standardization* nga yara pa sa Kongreso. Kon pananglitan, sa masunod pa nga tuig mahimo mapasar.

Wala man sang bag-o sa pag-suspinder sa mga multa ukon *surcharge* sa mga wala nakabayad sang ila mga utang sa SSS kag GSIS. Daan na ini nga ginahimo sang nasambit nga mga ahensya bangud sa kabudlayan nila nga manukot sang utang sa mga ginakulabos man nila nga myembro.

Ultimo nga ang P224 milyon nga benepisyo kuno para sa ikaayong lawas gamay katama kag masyado nga naulihi kon ikumparar sa tuman kadaku nga kinahanglanon sang pumuluyo. Labing magamay ini kumparar sa P500 milyon nga gintalana para sa paghanas sa mga mangin empleyado sang *call centers*.

Lima ka tuig na nga ginadugang nga

P125 sa minimum nga adlawan nga sweldo kag P3,000 umento para sa mga empleyado sang gubyerno, pero puro wala unod nga pakunswelo ang ginahatag ni Arroyo.

Kon usisaon, kulang pa gani ang P125 kada adlaw nga ginapan-gayo nga umento sa kadasigon sang pagtimbuok sang presyo sang mga pangunahon nga balaklunon. Suno sa pagtanya sang IBON Foundation, P635.81 na ang kinahanglan sang isa ka anum katawong pamilya sa Metro Manila sadtong Hulyo 2005 agud mabuhi sang disente. Kulang man ang mga benepisyo nga ini para enganyuhon ang mga Pilipino nga mamumugon nga indi na magluwas sang pungsod para lang magpangita sang trabaho.

Wala sang ano man nga paghatag-importansya arig rehi-

Sundan sa "Insulto..." sa pahina 11

"Batasan 5", makagguwa na

WALA sang mahimo ang rehimeng Arroyo kundi tugutan nga magguwa sa Batasan Complex ang ginatawag "Batasan 5" sa atubang sang pagbasura sang korte sa dugang nga impormasyon nga ginpasaka sang Department of Justice (DOJ) nga magadalagig tani sa ila sa kasong rebelyon nga ginpasaka kontra kanday Cong. Crispin "Ka Bel" Beltran kag 1Lt. Lawrence San Juan. Santo sa mandu ni Justice Secretary Raul Gonzales nga ginpasa sining Mayo 7 kanday DILG Secretary Ronaldo Puno kag PNP Dir. Gen. Arturo Lomibao, mahimo na nga makag-

guwa ang "Batasan 5" sa Batasan sa Mayo 8 nga indi na sila dakpon.

Ginbasura sining Mayo 4 sang Branch 137 sang Makati City Regional Trial Court ang dugang nga impormasyon nga ginsumiter sang DOJ agud ilakip sa kasong rebelyon batuk kanday Beltran sang partido Anakpawis kag Lieutenant San Juan sanday Cong. Satur Ocampo, Teddy Casino kag Joel Virador sang Bayan Muna, Rafael Mariano sang Anakpawis, Liza Maza sang Gabriela Women's Party kag 41 nga iban pa.

Suno sa korte, ang kasong re-

belyon nga ginpasaka kanday Beltran kag San Juan nakaangkla lamang sa paghimbunanay kuno sang mga rebeldeng militar kag mga lider sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) agud pukanon sa poder ang rehimeng Arroyo sadtong Pebrero. Sa indi pagbaton sang korte sa dugang nga impormasyon sang DOJ, ginsiling sini sa esensya nga wala mapamatud-an nga nakighimbunanay matuod ang "Batasan 5" sa plano nga kudeta kuno batuk kay Arroyo sadtong panahon nga ina, kag sa sini wala sila sang ginaatubang nga kaso.

Lider aktibista, nanindugan batuk sa Malakanyang

"WALA ako sang ginahinulsulan. Ngaa ako maghinulsol?" Ini ang sabat ni Ma. Theresa Pangilinan sa pamahug ni Sec. Raul Gonzales sang Department of Justice nga paimbestigahan niya sa National Bureau of Investigation (NBI) ang kuno pagpangbastos sini kay Pres. Gloria Macapagal-Arroyo sadtong Abril 22 sa Indang, Cavite.

Si Pangilinan isa sa pito nga estudyante nga nagtapos sa Cavite State University (CSU) nga nagsinggit sang "peke nga presidente" samtang nagapamulong-pulong si Arroyo sa atubang sang 1,159 nga magagradwar nga estudyante. Naurongan sang isa ka minuto si Arroyo sa di nalauman nga kilat nga protesta. Bag-o makahulag ang mga tinawo sang Presidential Security Group kag

lokal nga pulisya agud pakalmahon ang aksyong protesta, ginsundan ini sang pagguluwa sang mga poster nga nagasiling "No to Cha-cha" (Batuk sa Cha-cha) kag "Oust GMA" (Pataksikon si GMA).

Mabaskog nga nanindugan si Pangilinan nga indi siya kundi ang nagapakuno-kuno nga pangulo ang madugay na nga nagpangbastos sa mga pamatan-on-estudyante kag sa pumuluyong Pilipino sa kabilugan.

Nagtapos si Pangilinan sang kurso nga Mass Communications sa CSU. Pangulo siya sang ila Central Student Government kag Student Representative siya sa Board of Regents. Secretary-general man siya sang National Union of Students of the Philippines-Southern Tagalog kag manunulat sang ila pahayagang estudyante.

"Insulto...", halin sa pahina 10

meng Arroyo sa mga mamumugon. Tigaylo, ang ginahatagan-importansya sini amo ang liwat nga pagpamatuk sang mga negosyanteng burgis kumprador sa dugang nga pasweldo sa pagrason nga nagakaputo kuno sila bisan nagatinambak nga tubo ang ila ginaangkong.

Sa bilog nga kapuluan, ginkundar sang mga mangunguma ang mga pakita-tawo nga benepisyo sang rehimeng Arroyo. Ginapamilit

ANG BAYAN Mayo 7, 2006

nila sa mga martsa kag rali sa mga syudad kag sentrong banwa sining Mayo Uno ang dugang nga sweldo, dugang nga trabaho kag pagpukan sa kontra-mamumugon kag kontra-pumuluyo nga rehimeng Arroyo.

Nagalab-ot sa 20,000 mamumugon kag tagasuporta nila ang nagtipon sa Recto Avenue, malapit sa Mendiola, samtang 12,000 naman ang nagrali sa nagkalain-lain nga lugar sa Southern Tagalog. Tatlo ka libo naman ang nagtambong sa mga aksyong protesta sa Ba-

colod City; 2,500 sa Iloilo City; kag 2,000 sa Cebu City. Sa Davao City nagtipon ang 5,000 demonstrador kag 4,000 sa Cagayan de Oro City.

Naglunsar man sang mga mobilisasyon sa City of San Fernando kag Olongapo City sa Central Luzon; Baguio City kag Tuguegarao sa Northern Luzon; Legaspi City sa Bicol; mga syudad sang Tacloban kag Roxas, sa Kalibo, Aklan kag sa San Jose, Antique sa Visayas; kag sa mga syudad sang General Santos kag Pagadian sa Mindanao. **AB**

MKP: Bukas makig-angot sa BHB

GINAANUNSYO sang tagapamaba sang Makabayang Kawal na Pilipino (MKP) nga bukas ini sa pagpakig-angot kag pagkigbuligay sa Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa pagpakighimakas sini agud pukanon ang garuk nga gubyrno ni Gloria Arroyo.

Ginsiling ini ni 1Lt. Sonny Sarmiento, tagapamaba sang MKP, sa isa ka interbyu sa programa nga pangtelebisyon nga Probe Team

nga ginpasundayag sadtong Abril 21. Bilang sabat, ginpahayag man ni Gregorio "Ka Roger" Rosal, tagapamaba sang PKP, nga bukas ang BHB kag Partido nga makigbuligay man sa PKP bangud ginabilang nila ini nga signipikante nga positi-bong pwersa sa sulod sang AFP kag PNP bangud sa pagtib-ong sini sang mga patriyotiko kag demokratiko nga ideya. Ginpabati man sa nasambit nga programa ang

tingog ni 1Lt. Patricio Bumidang. Pareho ni Sarmiento, si Bumidang amo ang upisyal nga nadalahig sa pag-alsang Oakwood sadtong 2003 kag nagpalagyo sa presohan sang Intelligence Service of the AFP sadtong Enero.

Ginkundenar man sang MKP ang pagpagamit sang pareho nila nga upisyal sa kampanya nga disimpormasyon kag pagpanamad sang rehimeng Arroyo kag AFP.

Sugilanon pangkalinungan, liwat hiwaton sa Nepal

NAGDEKLARAR ang Communist Party of Nepal (CPN-M) kag parlamento sang untat-linupok kag naghilisugot nga buksan liwat ang ila sugilanon pangkalinungan.

Antes ini, gin-atras na sang mga rebolusyonaryong pwersa ang blokeyo sa kabisera sang Kathmandu nga ginapatuman nila bilang kabahin sang protesta batuk sa layi militar kag absoluto nga monarkiya nga ginpataw ni Haring Gyanendra sang Nepal. Napwersa ang hari sining Abril 24 nga liwat buksan ang parlamento makaligad ang masobra duha ka simana nga lapnagon kag masingki nga protesta nga ginapangunahan sang koalisyon nga ginalakipan sang CPN-M kag mga ligal nga partido.

Pero sa paghisugot sini sa bag-o nga bukas nga parlamento, nagpaandam man ang CPN-M nga gilayon sini nga igabalik ang blokeyo sa tion nga indi magtuman ang parlamento sa paghiwat sang eleksyon sa *constituent assembly* nga lakip sa mga ginkasugtan sang nagahiliugyong prente nga nagalunsar sang mga aksyong protesta. Gilayon nga adyenda sang bag-ong bukas nga parlamento ang paghiwat sang eleksyon para sa *constituent assembly* nga magabag-o sa konstitusyon sang pungsod. Ang paghiwat sang amo nga eleksyon ang pangunahon nga demanda sang pumuluyo nga Nepali sa pagpanguna sang CPN-M.

Pagadesisyanan sang tukuron nga *constituent assembly* kon ipabilin ang Nepal sa idalum sang monarkiya ukon magatukod sang republika nga amo ang ginapamilit sang mga pwersang rebolusyonaryo.

Wala mapahigad sang parlamento ang desaysibong kahimtangan sang CPN-M sa resolusyon sang subong nga kahimtangan sa Nepal bangud kontrolado sang mga rebolusyonaryong pwersa ang 80% sang pungsodnon nga teritoryo.

Paandam sang US, wala ginsapak sang Iran

WALA ginsapak sang gubyrnong Iran ang paandam sang US nga pagapanau-gan ini sang silot ang pungsod kon padayunon gihapon sini ang programa sa pagpauswag sang teknolohiyang nukleyar. Suno kay Mohammad Saidi, bise presidente sang Iran Atomic Energy Organization, pagapadayunon nila ang ila programa para makahimo sang elektrisidad halin sa enerhiyang nukleyar. Ginapamilit sang US na ang matuod nga tuyo sang Iran amo nga makatuga sang bomba atomika.

Suno naman kay Pres. Mahmoud Ahmadinejah sang Iran, handa ang ila gubyrno kag ang pumuluyo sa pangpinansya nga pagpang-ipit ukon atake militar sang US.

May pila ka bulan na nga nagapamahug ang gubyrnong Bush sang gera batuk sa Iran. Ang Iran isa sa mga pungsod nga binansagan sadtong 2002 ni Bush nga "*axis of evil*" ukon "sentro sang kalainan" bangud sa paginsister sini sang pungsodnon nga kahilwayan. Ginabilang man sa ginatawag nga "*axis of evil*" ang North Korea kag Cuba.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVII No. 9
Mayo 7, 2005
www.philippinerevolution.org

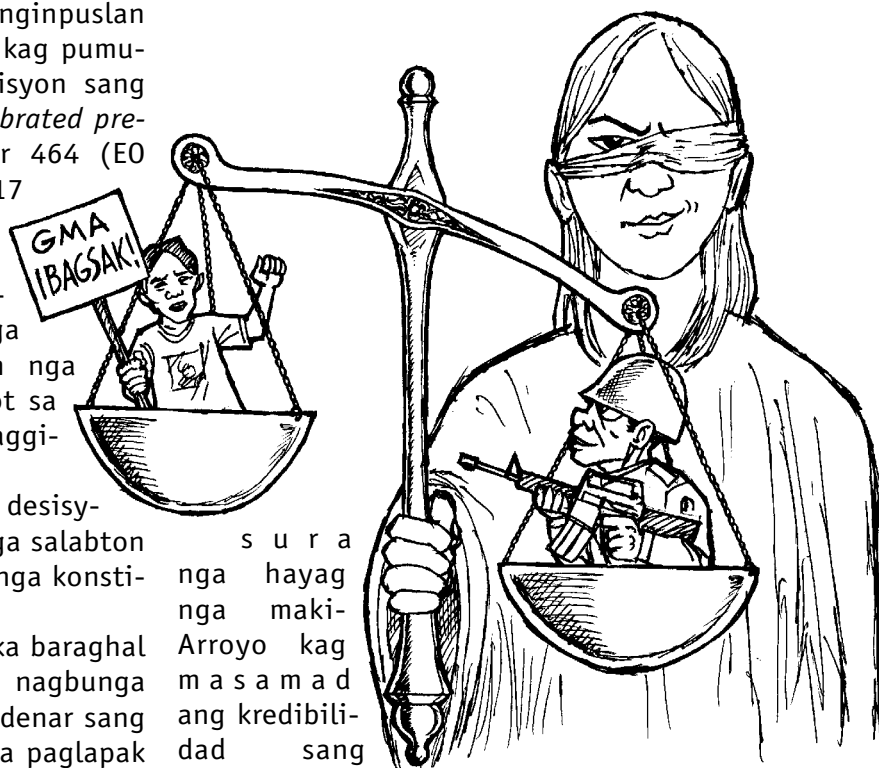
Editorial

Tuso nga himbunanay pulitikal sang Korte Suprema kag Malakanyang

Samtang may mga bahin nga mapanginpuslan gihapon ang demokratikong hublag kag pumulyo sa sunud-sunod nga mga desisyon sang Korte Suprema bahin sa polisiya nga *calibrated pre-empted response* (CPR), Executive Order 464 (EO 464) kag Presidential Proclamation 1017 (PP 1017), tuso nga mga pangpulitika nga katuyuan ang yara sa likod sang mga ini. Ginapakita lamang sini nga makademokratiko, pero ginapahapos sang mga ini ang dalan para sa pangmalawigan nga katuyuan ni Gloria Arroyo nga magkapyot sa poder kag tapnaon ang pagbato sa iya pagginahum.

Katuyuan sang duha ka guya nga mga desisyon nga palusuton si Arroyo sa ano man nga salabton ukon kaso sang paglapas sa kaugalingon nga konstitusyon.

Bangud sa tuman kadamo kag tuman ka baraghal nga mga kaso sang pagpang-abuso nga nagbunga sang mabaskog kag lapnagon nga pagkundenar sang mga pasistang pagpang-abuso kag sa mga paglapak sa mga kinamatarung sibil, indi mabalibaran sang Korte Suprema nga tadtad sang mga paglapas sa konstitusyon ang mga polisiya kag mandu nga gingamit sang Malakanyang para pungan ang pagbuyagyag sang kamatuoran kag ang pagpamigos sa mga demokratikong pwersa, oposisyon kag pumulyo. Naobligar nga hatagan atensyon sang Korte Suprema ang mga ini kag kapan-kapanon sang pakitang-tawo nga pagpakamalaut ang nasambit nga pagsulundan. Sa proseso, ginalikawan nga maghit-

s u r a
nga hayag
nga maki-
Arroyo kag
m a s a m a d
ang kredibili-
dad sang
korte.

Nagabulag-bulagan ang Korte Suprema sa esensya sang mga polisiya kag tikang ni Gloria Arroyo agud pilit nga pagguwaon ang mga ini lunsay nagasakup sang iya gahum. Ginatib-ong sang pinakamataas nga reaksyunaryong korte ang mga esensyal nga kaundan sang mga pasistang polisiya kag layi nga ginagamit ni Arroyo sa pagpugong sa kamatuoran kag pagpamigos sa pumulyo. Wala mahataganatensyon ang ugat sini nga pagpang-abuso sa

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

**Madinalag-on nga
opensiba sang BHB**
PAHINA 3

**Tukuron ang mga Yunit
Pangdependa sa Baryo**
PAHINA 4

Insulto sa Mayo Uno
PAHINA 10

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com